

[Boligministeren]

være velegnet til en grundigere drøftelse i udvalget. Jeg vil ikke på forhånd afvise – hvis der er et bredt ønske om at tage yderligere forenklingsforslag med – at vi også naturligt bør se på det.

Når jeg har nævnt dette med byfornyelsen, så er det, fordi vi her, mener jeg, vil kunne gennemføre væsentlige forbedringer i vores byfornylseslovgivning med henblik på at forenkle administrationen, lette administrationen, gøre det billigere at byforny. Efter min opfattelse er der nemlig – for nu at sige det meget enkelt – alt for meget papir og for få mursten i vores byfornyelse, og der er brug for en forenkling. Derfor synes jeg, det er et kolossalt vigtigt område, og jeg håber og tror på, at vi her i Folketinget kan nå til en forståelse om brede forenklinger.

Det kunne selvfølgelig tale for, at vi, som hr. Jørgen Estrup var inde på, tog et skridt på sikringsområdet nu og her. Javel, men hvis det er sådan, at vi – om ikke i morgen, så i overmorgen eller om relativt kort tid – kunne gennemføre nogle væsentlige forenklinger, som betyder, at den måde, ændringsforslaget er skruet sammen på, måske ikke lige passer ind, og at en gennemførelse af det ville forhindre yderligere lempelser af systemet, så kan det være en hund i et spil keglar.

Men o.k. igen. Lad os se på det i udvalget. Jeg vil ikke på forhånd, hvis der er et bredt ønske om, at vi også på dette område ser på spørgsmålet, afvise, at vi så gør det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 141:

Forslag til lov om ændring af lov om byfornyelse og boligforbedring.

Af Kirsten Jacobsen (FP) m.fl.
(Fremsat 8/2 91).

Lovforslaget sættes til forhandling.

*Forhandling***Boligministeren (Svend Erik Hovmand):**

Lovforslaget går i korthed ud på, at jeg skal godkende kommunalbestyrelsernes beslutning om enkeltstående boligforbedringer, når ejendomme er ejet af kommunen.

Jeg vil gerne om forslaget og denne tanke sige, at byfornylsesloven er en decentral lov, hvilket indebærer, at det er kommunalbestyrelsen, der inden for lovens rammer træffer beslutning om byfornyelse og boligforbedring, herunder beslutning om økonomisk støtte til og vilkår for de konkrete byfornylsesprojekter.

Det er endvidere den enkelte kommunalbestyrelse, der ud fra behovet for fornyelse beslutter og har ansvaret for, hvilke områder og ejendomme der skal prioriteres inden for kommunens samlede byfornylses- og boligforbedringsbehov. Vurderingen af, om en ejendom falder inden for lovens rammer og støttemuligheder, gælder også for ejendomme, som ejes af kommunerne.

Denne decentrale opbygning i loven skal ses i sammenhæng med den historiske udvikling fra saneringsloven, hvor de enkelte saneringsplaner blev godkendt af ministerierne. Årsagen til, at udviklingen er gået i en decentral retning, skal bl.a. søges i forenklingbetragtninger og i en tillid til, at de enkelte kommuner kan og vil forvalte byfornylsesloven i overensstemmelse med lovens formål og principper.

Føler nogen alligevel, at en kommunal beslutning falder uden for lovens rammer eller bestemmelser, kan der herved peges på, at de berørte parter under visse omstændigheder har mulighed for at påklage sagen til byfornylsesnævnet. Herudover kan der peges på tilsynsrådene.

Endvidere kan det jo anføres, at enhver kan indbringe en sag for tilsynsrådet for at få afprøvet lovmedholdeligheden af den kommunale forvaltning. Dette gælder også inden for byfornylsesloven; det gælder selvfølgelig ikke alene sådanne beslutninger om boligforbedring, hvor kommunen selv ejer en ejendom, der påtænkes ombygget.

[Boligministeren]

Endelig kan der peges på, at når beslutningen er gennemført, bliver de afholdte udgifter, herunder hjemmelen til at afholde dem, revideret af den kommunale revision.

På baggrund heraf finder jeg det betænkeligt at foretage proceduremæssige ændringer i loven, og jeg mener, at eventuelle drøftelser herom bør afvente en kommende og mere omfattende revision af byfornyelsesloven. Jeg kan tillige henvise til redegørelsen til Folketingets Boligudvalg om byfornyelsesområdet, fremsendt i juni 1990, og herunder særlig til bemærkningerne i punkt 2 og 3 om decentralisering.

Endvidere kan det oplyses, at Boligministeriet fortsat på grundlag af elektronisk indberetning udbygger det statistiske grundlag for, hvilke beslutninger der gennemføres, og at man herigennem fortsat udbygger mulighederne for at vurdere lovens anvendelse.

Jeg må på denne baggrund afvise dette lovforslag.

Baadsgaard (S):

Da mit partis ordfører, fru Sonja Mikkelsen, ikke kan være til stede her, skal jeg på hendes og mit partis vegne fremføre følgende:

Jeg kan starte med at afvise lovforslaget fra Fremskridtspartiet. Byfornyelsesloven er baseret på det kommunale engagement, og det har hele tiden været forudsætningen, at også kommunale ejendomme kan indgå i byfornyelsesprojekter, og det uanset om der er tale om enkelte ejendomme eller store komplekser.

Forslaget fra Fremskridtspartiet er udtryk for mistillid til kommunerne, en mistillid, som Socialdemokratiet slet ikke kan følge Fremskridtspartiet i. Det er et udtryk for en centralistisk opfattelse af tingene. Hvis ikke det kan fungere efter Fremskridtspartiets ønsker ude i kommunerne, vil man dirigere selv de mindste detaljer herindefra, og det kan vi heller ikke følge Fremskridtspartiet i.

Desuden er forslaget om at skyde boligministeren ind som godkendende myndighed en yderligere bureaukratisering af byfornyelsesloven, og det er næppe det, der er behov for.

Derfor afviser vi lovforslaget fra Socialdemokratiets side.

Pernille Sams (KF):

Vi er enige i den harme, der ligger bag forslaget, nemlig det urimelige i, at en kommune mis-

bruger muligheden for at byforny en enkelt ejendom ved at renovere en ejendom, som den selv ejer, men som var for faldefærdig til at sælge. Det er ikke just det, der er meningen med byfornyelsespengene.

Nu er det vel imidlertid ikke noget, som sker ret tit i praksis, og vi er enige med boligministeren i, at de få eksempler på misbrug, der sker, må kunne opfanges ad de eksisterende veje, enten i byfornyelsesnævnet eller ved tilsynsrådene, således at der ikke skal ske en centralisering af den decentraliserede lov.

Derfor må vi afvise lovforslaget.

Bodil Thrane (V):

Da Venstres ordfører desværre er forhindret i at være til stede, skal jeg fremføre følgende:

Den decentrale idé i lov om byfornyelse og boligforbedring, som betyder, at det er kommunerne, som har beslutningskompetencen i disse sager, er Venstre varm tilhænger af. Det må alt andet lige være den bedste og mest enkle sagsbehandling.

Fremskridtspartiets lovforslag er en konsekvens af, at partiet er af den opfattelse, at loven misbruges af enkelte kommuner til at få kommunale bygninger forbedret, uden at der er rimelige begrundelser for det.

Venstre ønsker ikke at lægge en tilsynsopgave til Boligministeriet i disse sager, men er af den opfattelse, at tilsynsrådene som klageinstans er den naturlige myndighed, når det gælder opgaver, som ved lov er tillagt kommunerne.

Derfor kan Venstre ikke støtte lovforslaget i den fremlagte form.

Pelle Voigt (SF):

SF vil godt give dette forslag en chance for seriøs behandling i Folketingets Boligudvalg ud fra den betragtning, at det aldrig er sundt, at offentlige instanser kontrollerer sig selv og er den eneste kontrollerende myndighed. Men vi føler os ikke overbevist om, at der er sket det misbrug, som ligger i bemærkningerne til Fremskridtspartiets forslag, i et omfang, der kan retfærdiggøre en lovændring på dette punkt. Vi synes dog, at der er grund til at tage den principielle diskussion op.

Der er andre områder, hvor vi også føler os en anelse utrygge. Det gælder dér, hvor man har decentraliseret f.eks. byggereglementsbe-

[Pelle Voigt]

stemmelser og arbejdsmiljøbestemmelser i forbindelse med opførelse af byggeri, sådan at kommunerne selv ved kommunale projekter kan dispensere fra disse ting, f.eks. ved opførelse af institutioner eller andet byggeri. Og vi deler under alle omstændigheder den grundtanke, som jeg fornemmer ligger bag og må være en del af begrundelsen for dette forslag, at det ikke er sundt, at folk kontrollerer sig selv.

Vi vil meget gerne se eksempler på det misbrug, der tales om her, i udvalget og have lejlighed til dér konkret at bedømme, om der virkelig er tale om så graverende forhold, at det er nødvendigt at ændre loven og ikke forlade sig på de kontrolmekanismer, som eksisterer allerede.

Kirsten Jacobsen (FP):

Fremskridtspartiet har fremsat dette lovforslag, fordi vi synes, det er en uskik i al almindelighed, at man skal kontrollere sig selv. Fremskridtspartiet synes, at de problemer, der er med at byforny de store boligområder, er meget store, og alle taler om, at der er for få penge. Fremskridtspartiet har foreslået at privatisere byfornyelsen; det er der ikke flertal for. Fremskridtspartiet har foreslået at lade lejerne betale en større del; det er der heller ikke flertal for.

Nu kommer vi med et lillebitte hjørne om bare at fjerne en urimelighed, som er så åbenbar, at den simpelt hen stikker i øjnene, og det skyldes jo selvfølgelig, at Folketinget har vedtaget nogle besparelser, som går ud over landets kommuner, og som gør, at de har mindre likvid kapital, end de ellers har haft, sammenhængende med, at ejendomsmarkedet er gået i stå. Det er svært at komme af med ældre, ufunktionelle erhvervsbygninger.

Disse ting tilsammen gør, at kommunerne gør det samme som dem, der har ondt i skatten: de giver sig af med kreativ bolig-tænkning. De glemmer, at dette samfund kun har én kasse; det er den, vi alle sammen bidrager til. De har den opfattelse, at når man sidder ude i en lille kommune, så gælder det altså om at skrabe så mange statstilskud hjem netop til sig selv. Om det så sker på et rimeligt eller et urimeligt grundlag, er i og for sig af mindre betydning. Og de penge, de får hjem for de bygninger, de ikke kan sælge til anden side, kan de så bruge til andre gode formål, som kommunalbestyrelsen finder rigtig.

Grunden til, at vi har fremsat forslaget, er en række konkrete eksempler, som også findes i Boligministeriet, og som den nuværende boligminister også må være bekendt med, men i hvert fald eksempler, som var af en sådan karakter, at den tidligere boligminister til pressen klart sidste efterår sagde, at dette misbrug ville man ikke acceptere, og at boligministeren ville komme med et ændringsforslag, som skulle stoppe dette misbrug. Den idé er regeringen åbenbart gået fra. Nu handler det bare om, at kommunerne for enhver pris under dække af decentrale ordninger kan få lov til hvad som helst.

Fremskridtspartiet synes også, det er godt at lægge beslutninger ud. Det er ikke det, det handler om; det er overhovedet ikke det, det handler om. Men det handler om, at ligegyldigt om det er den ene eller den anden, er det en uskik at kontrollere sig selv. Kunne I for øvrigt have forestillet jer en situation, hvor kreditforeningerne skulle have kontrolleret sig selv? Se, hvad der var kommet ud af det! Her havde man en anden uvildig kontrolinstans; den var ikke engang nok. Men på det her område accepterer man altså et så uacceptabelt system, at man i princippet skal sidde og kontrollere de handlinger, man selv foretager.

Vi ønsker jo ikke med dette forslag at forhindre, at en kommune kan få et ordentligt, fornuftigt projekt byfornyset som enkeltprojekt, og det forhindrer forslaget heller ikke. Vi siger bare, at hvis kommunen ejer den ejendom, så skal det projekt altså lige have et frimærke på, og så skal det lige inden om et kontor i Boligministeriet, så man lige checker, at det også er fornuftigt. Alene at det står i loven vil gøre, at kommunerne vil undlade at bruge penge af byfornyelseskassen på ombygning af ubrugelige skolebygninger, præstegårde og stationsbygninger, gamle kommunekontorer, og jeg ved ikke hvad.

Derfor synes vi i Fremskridtspartiet, at det er et godt forslag. Derfor håber vi også, at andre synes, det er et godt forslag, og derfor kan vi ikke acceptere, at man siger: Det kan vi ikke støtte, fordi vi ønsker at lægge beslutningerne ud, vi ønsker en decentral styring. Der kan udmærket være en decentral styring alligevel, dog med den begrænsning, at når det handler om at kontrollere sig selv, så erkender man, at man er så hamrende inhabil, at man er nødt til at ofre et frimærke.

[Kirsten Jacobsen]

Og jeg vil gerne give jer et eksempel på, hvor kreativ . . . Ja, jeg kan komme tilbage bagefter. Så skal I få det.

Svend Aage Jensen (CD):

Da Centrum-Demokraternes boligpolitiske ordfører ikke er til stede i dag, skal jeg fremkomme med følgende for mit parti:

Forslagsstillerne ønsker med dette lovforslag, at boligministeren skal godkende kommunalbestyrelsens beslutninger om enkeltstående boligforbedringer, når ejendomme er ejet af kommunen.

Som det er i dag, indebærer byfornyelsesloven, at det er kommunalbestyrelsen, der træffer beslutningerne om byfornyelse og boligforbedring, herunder også beslutninger om økonomisk støtte og vilkår til disse projekter. Derfor er det også kommunalbestyrelsen, der har ansvaret for, hvilke områder og ejendomme der skal prioriteres inden for kommunens behov for disse. Føler nogen, at en kommunal beslutning falder uden for lovens rammer eller bestemmelser, kan der herved peges på tilsynsrådene. Enhver kan jo indbringe en sag for tilsynsrådet.

Det, Fremskridtspartiet ønsker med dette lovforslag, er en procedureændring af gældende lov. Centrum-Demokraterne er af den opfattelse, at hele dette område må indgå i en eventuel revision af byfornyelsesloven, og kan derfor ikke tilslutte sig lovforslaget.

Jørgen Estrup (RV):

Vi venter alle sammen spændt på det eksempel, som fru Kirsten Jacobsen ikke nåede at fortælle os før. Jeg ved ikke, om det er det samme eksempel, som jeg har i tankerne; det vil så vise sig. Men under alle omstændigheder rejser det for mig et generelt spørgsmål, nemlig dette, om det er rimeligt at lovgive på baggrund af enkelt-sager. Og derfor synes jeg, at hvis vi skal videre i denne sag, så påhviler der Fremskridtspartiets ordfører og Fremskridtspartiet en vis bevisbyrde, for det skal jo være en generel tendens hos kommunerne, hvis man skal begynde at indføre sådan nogle administrativt kringledede procedurer. Det må man jo sige det er.

Jeg kan meget vel se den principielle begrundelse for det, og den synes jeg også man skal lægge sig på sinde. Det er klart, at der er noget umiddelbart utiltalende i, at man skal kontrol-

lere sig selv, men hvis realiteten er, at vi kun har set 1 eller 2 tilfælde af misbrug, så synes jeg ikke, tiden er inde til at lave ændringer. Derfor venter jeg spændt på den stribe af sager, som kan begrunde, at dette lovforslag gennemføres.

Lysholm Christensen (KRF):

Først vil jeg gerne takke Fremskridtspartiet for den vagthundefunktion, der kommer til udtryk i dette forslag. Det er da positivt, at der er nogen, der er opmærksom på, at en lov måske ikke er helt så klar på visse punkter, som den burde være, og at der derfor er nogen, der finder anledning til at bruge loven, strække den lidt længere, end det måske var tiltænkt.

Men er der så mange eksempler på, at man har strakt loven så langt, at det begrunder en lovændring? Jeg tvivler på det.

Se, det forrige lovforslag, vi havde til behandling her i Tinget for lidt siden, gik jo ud på at forenkle lovgivningen. Man havde erkendt, at her var vi altså kommet for langt ud i detaillovgivning, her havde vi lavet for mange paragraffer, så det var umuligt at administrere. Alle var glade for, at der nu var flertal for en forenkling, også Fremskridtspartiet. Men her går man altså den modsatte vej: straks der opstår en lille uklarhed eller et lille hul i loven, skal det stoppes. Det er den stik modsatte vej at gå, og bureaukrati plejer jo heller ikke at være Fremskridtspartiets politik, så jeg forstår egentlig ikke, at man ønsker Boligministeriet indblandet i den slags afgørelser.

Så jeg vil godt udtrykke min tillid til, at kommunerne kan administrere denne lovgivning på rimelig vis. Endelig kan man vel sige, at selv en byfornyet skole eller præstegård jo da også kan tjene et fornuftigt formål. Pengene er dog ikke spildt.

Kirsten Jacobsen (FP):

For at I ikke skal være i spænding unødigt længe, skal jeg starte med eksemplet. Det er mest til hr. Jørgen Estrup; jeg ved, han er en utålmodig sjæl. Det handler om en ejendom i Pandrup Kommune. Et af dem; men det er kun for at nævne det, jeg kender, som er værst. I skal nok få striben i Boligudvalget. Det er en ejendom, som er opført i begyndelsen af 1950. Den er opført i røde mursten med tegtag, den har dobbelte vinduer, den har stentrappes, den har centralvarme indlagt, den har flere toiletter

[Kirsten Jacobsen]

og badeværelser. Den er blevet overflødig på grund af kommunesammenlægning. Kommunen i Pandrup har årligt et underskud på kr. 140.000, fordi den ejendom står tom, men dog trods alt skal vedligeholdes.

Det giver kommunalbestyrelsen udtryk for på sit kommunalbestyrelsesmøde at den er godt træt af. Så har man en tænksom kommunaldirektør i Pandrup Kommune, og han finder så ud af, at hvis man nu ansøger om byfornyelsesmidler til den og laver den til et selvstændigt byfornyelsesprojekt i den lille landsby Ingstrup, så kan det være, man får nogle penge fra Boligministeriet. Det gør man også, og projektet går ud på i dette gamle kommunekontor at indrette seks lejligheder, som hver får en anskaffelsessum – de er på 80 m² – på 600.000 kr. I Ingstrup, som er landsbyen, står der 25 parcelhuse til salg, som ikke koster en krone over 350.000.

Det er misbrug, så det klodser, og det er uacceptabelt, når boligministeren startede denne debat med at sige, at i byfornyelse er der for få penge og for mange mursten. Så må man vælge, hvilke mursten det er, man vil byforny for for de få penge, man har.

Dette eksempel var det, som jeg gav den tidligere boligminister, og som man undersøgte i Boligministeriet, og hvor man syntes at dér var kosten lige skrap nok. Og i den anledning udtalte den tidligere boligminister da også, at noget sådant ikke skulle kunne finde sted i fremtiden.

Alligevel er der siden dengang sidste efterår fra den ene kommune efter den anden kommet tilsvarende projekter, og tilsvarende ansøgninger er imødekommet i Boligministeriet, og nu er det nået så vidt, at i det blad, der hedder Danske Kommuner – jeg ved ikke, om I læser det – har der oven i købet stået en artikel af en af de kommunaldirektører, som gør sine kolleger, andre kommunaldirektører, opmærksom på, hvordan man henter penge ud af byfornylseskassen ved at ombygge sine ubrugelige ejendomme.

Den ejendom deroppe har for det første i byfornyelsesmidler kostet så vidt jeg husker 3,2 mio. kr. Dernæst vil man på grund af en anskaffelsespris på 600.000 kr. formentlig aldrig nogen sinde kunne leje lejlighederne ud til bare noget, der ligner almindelig leje. Det betyder, at der kommer boligstøtte, hvis de bliver lejet

ud, og ellers får kommunen eller boligselskabet – det er boligselskabet, for det er blevet en selvejende institution – det her underskud, som de så kan trække fra. Men det, man har fået ud af det, er, at ejendommens værdi som bygning og grundens værdi indgik i det færdige byggeregnskab; dem tog Pandrup Kommune cool cash money ned i kommunekassen, og det lavede man så noget andet for, om det så var fornuftigt eller ej.

Det er den slags misbrug, dette forslag er beregnet på. Det kan da godt ske, at det er enkelt-sager, men hvis enkeltsagerne er mange nok, hr. Jørgen Estrup, så er det vel et spørgsmål, om man ikke må sige: Jamen det her er så uacceptabelt, det kan være. Alle overbelåningerne er også enkelt-sager, men set i et større perspektiv er det vist begyndt at gå op selv for hr. Jørgen Estrup, at man kan godt se dem under ét.

Jeg vil godt sige tak til SF, fordi de da i hvert fald ville give lovforslaget en chance i udvalget, og jeg vil håbe, at det vil gå op for de andre partier, som bare afviser det, fordi de af al magt siger, at der skal decentraliseres, og som så samtidig siger, at hvis der er misbrug, så kan man jo bare gå til tilsynsrådet eller byfornyelsesnævnet, at det jo ikke er misbrug efter lovens tekst. Byfornyelsesloven er indrettet sådan, at en kommune har ret til at give sig selv tilladelse til at lave en enkelt ejendom om til et særligt byfornyelsesprojekt. Det er det, det handler om, og det er det, vi skal have rettet op på. Men jeg håber i hvert fald, at man under udvalgsarbejdet, når man får lejlighed til at se disse eksempler, får en anden og mere positiv holdning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 142: